

Politiek wil groene economie, sterk mkb en 'eerlijke' belastingen

Op 17 maart 2021 zijn er Tweede Kamerverkiezingen. Accountant spitte de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen in de Tweede Kamer door, op zoek naar voor accountants relevante onderwerpen.

» [Download dit artikel \(pdf\)](#)

» [Download het hele nummer \(pdf\)](#)

Ronald Bruins

Uit de verkiezingsprogramma's blijkt dat de politiek belastingontduiking hard wil aanpakken, vrienden met het mkb wil zijn en streeft naar een groenere economie. Enkele thema's nader bekeken.

Marktwerking en economie

Opmerkelijk: de liberale VVD pleit voor ingrijpen in de economie. "We beschermen een gezonde vrije markt, die ons zoveel welvaart heeft gebracht. Dat vraagt ook om bestrijding van monopolies, kartels en het misbruik van marktmacht." Volgens D66 staat het bedrijfsleven te vaak in een negatief daglicht. "Terwijl wij zo veel kansen zien voor bedrijven om financiële winst en maatschappelijke waarde op lange termijn te combineren." GroenLinks wil bedrijven met meer dan honderd medewerkers verplichten om zich maatschappelijk verantwoord te gedragen." De PvdA wil "bindende maatregelen voor internationaal maatschappelijk ondernemen".

Ook wil GroenLinks bedrijven met meer dan honderd werknemers verplichten in een winstdelingsregeling in te voeren. De SP is het daarmee van harte eens en wil werknemers bij grote bedrijven de helft van de commissarissen laten kiezen. Ook de PvdA wil meer zeggenschap voor werknemers over de koers van het bedrijf. "Zoals bij overnames, diversiteit aan de top, dividenduitkeringen en maximale loonverschillen tussen de top en gewone werknemers." ChristenUnie, 50Plus en de Partij voor de Dieren pleiten voor verhoging van het minimumloon.

Corona en staatschuld

De coronacrisis zorgt voor scherpe stellingnames. "De beschikbare coronasteun compenseert bij lange na niet de enorme schade die is opgelopen", aldus de PVV. Ook Forum voor Democratie en Denk willen uitbreiding van de steun en het CDA spreekt van een "omvangrijk crisis- en herstellpakket".

D66 vindt het verstandig om ruim de tijd te nemen om de olopemde staatsschuld weer af te bouwen, "zodat we het economisch herstel niet belemmeren". Die insteek is ook terug te vinden bij de PvdA. "Wij kiezen voor investeringen in plaats van bezuinigingen." Dat moet onder meer gebeuren via een coronareddingfonds. Ook volgens de ChristenUnie ligt "bezuinigen op korte termijn niet voor de hand". Daar is de SGP het mee eens. "Maar het zou onrechtvaardig zijn om toekomstige generaties onnodig met een torenhoge schuld op te zadelen." De SP wil de staatsschuld langer vastzetten, tien jaar. "Als de rente stijgt, hebben we voldoende tijd om de begroting aan te passen."

Belastingen

De VVD wil het belastingstelsel moderniseren "door (nieuwe vormen van) kapitaal, zoals data, te belasten, en door bedrijfswinsten te belasten waar deze daadwerkelijk worden gegenereerd". Daarnaast willen de liberalen onwenselijke fiscale constructies tegengaan. Het CDA noemt dat ook en neemt "verdere stappen om geen doorstroomland meer te zijn".

D66 wil belastingontwijking en belastingontduiking aanpakken. "Renten, royalty's en dividenden naar belastingparadijzen worden steviger belast." De ChristenUnie noemt een bronheffing van vijftien procent. De PvdA wil ook een gelijke grondslag in Europa voor bedrijfsbelastingen.

GroenLinks wil een einde maken aan wat de partij de "beschamende rol van Nederland als belastingparadijs" noemt. "Nederland is niet langer de spil in de internationale belastingvlucht", voegt de PvdA toe.

De SP wil belastingontduikers strafrechtelijk vervolgen. "Speciale belastingafspraken met multinationals en perverse aftrekposten schaffen we af." Ook de Partij voor de Dieren wil belastingverdragen herzien, "zodat ontwikkelingslanden niet meer miljarden aan inkomsten mislopen via belastingontwijking door multinationals".

De ChristenUnie wil zoveel mogelijk rulings met betrekking tot fiscale constructies openbaar maken en noemt ook specifiek country by country reporting. "Aan de hand van het publieke jaarverslag kan worden beoordeeld of een

bedrijf zijn fair share aan belastingen betaalt.”

Het CDA wil de bedrijfsopvolgingsregeling voor familiebedrijven behouden en vereenvoudigen. “Zodat de Belastingdienst sneller de fiscale vrijstelling voor een overdracht kan goedkeuren.” Ook de SGP vindt dat familiebedrijven steun verdienen. Die partij wil verder een gerichte innovatiestimulering. “Dat levert per euro overheidsgeld meer innovatie op dan algemene fiscale regelingen.”

MVO

D66 wil één kader voor (internationaal) maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoveel mogelijk op Europees niveau. “Het bestuur van bedrijven (corporate governance) wordt, ook bij voorkeur op Europees niveau, verder aangescherpt.” Ook stelt de partij eisen aan het jaarverslag. “Over de gevolgen voor klimaat, milieu, biodiversiteit en de samenleving verwachten we dat ze zich allemaal op dezelfde manier verantwoorden.” D66 wil binnen de Europese Unie aandringen op aanpassing van de accountancyregels voor circulaire projecten.

Ook zijn de democraten voor een tijdelijk quotum (vijf jaar) van zowel dertig procent vrouwen als mannen in bestuurs- en toezichtfuncties binnen en buiten de overheid. GroenLinks wil “maximaal zestig procent mannen voor raden van bestuur en toezicht van beursgenoteerde bedrijven en voor de top van (semi)publieke instellingen”.

Wat GroenLinks betreft komt er een CO₂-belasting bovenop de huidige Europese heffing. De ChristenUnie ziet een CO₂-heffing voor de industrie ook wel zitten, net als de Partij voor de Dieren. Laatstgenoemde wil de werkelijke kosten van producten en diensten in de prijs doorberekenen. “Zodat ze niet meer worden afgewenteld op de hele samenleving.”

Het mkb

De VVD wil het faillissementsrecht moderniseren, “zodat mkb’ers een betere positie krijgen wanneer toeleveranciers of hun klanten hun rekening niet meer kunnen betalen”. Ook moet er een modernisering van het ontslagrecht komen. Dat ziet Forum voor Democratie ook zitten. “Het mkb moet weer mensen durven aannemen.” De SGP vindt sowieso dat er een lastenverlichting voor bedrijven moet komen, vooral gericht op het mkb. Denk pleit voor een Nationale Ondernemers Kredietbank, “om kredietverlening aan het mkb te stimuleren”.

Het mkb is volgens GroenLinks de banenkampioen van Nederland. “We kiezen ervoor de financiële ondersteuning en groene investeringen terecht te laten komen bij het midden- en kleinbedrijf, startups en de grote bedrijven die echte sociale en economische waarde creëren.” Ook de SP wil vrienden worden met het mkb, onder meer door aanbestedingen “mkb-vriendelijk te maken”. Verder willen de socialisten de kleinschaligheidsaftrek verhogen. De PvdA wil het tweede jaar loondoorbetaling bij ziekte collectiefverzekeren voor bedrijven tot 25 werknemers.

Het CDA constateert dat onnodige regels en ingewikkelde procedures ondernemers in de weg zitten en wil verder de betaaltermijn van grote bedrijven aan mkb’ers en zzp’ers van zestig naar dertig dagen halveren. De ChristenUnie vindt dat de nieuwe regering een belastingbeleid moet maken dat aantrekkelijk is voor innovatieve (familie-) bedrijven met een focus op de lange termijn.

Financiële sector

Volgens GroenLinks moeten financiële partijen, zoals banken, pensioenfondsen en vermogensbeheerders “inzichtelijk maken welke klimaat- en biodiversiteitsrisico’s ze op hun balans hebben en hoe ze deze gaan verkleinen. We vergroenen de bankenbelasting en verhogen de buffereisen voor banken met veel risico’s”. Ook Denk, ChristenUnie en Partij voor de Dieren willen de bankenbuffers verhogen.

De ChristenUnie wil ook een internationale belasting op financiële transacties. De partij heeft kritiek op de Europese Centrale Bank. “De ECB moet stoppen met het opkopen van schulden en zich richten op zijn kerntaak: het bewaken van de prijsstabiliteit.” ECB-beleid gaat ten koste van de pensioenen, stelt Forum voor Democratie. “De Nederlandse overheid moet dat tegengaan.”

De SP vindt de huidige muntunie “met haar beklemmende regels zowel voor de zuidelijke als voor de noordelijke landen een financiële dwangbuis.” Daarom wil de partij op zoek naar alternatieven. Forum voor Democratie wil een “intelligentie uittreding” uit de Europese Unie. “Oftewel een Nexit.”

Om een nieuwe bankencrisis te voorkomen moeten, volgens het CDA, zwakke banken “worden afgewikkeld”. Een fusietoets moet voorkomen dat banken te groot worden. GroenLinks wil de buffereisen voor banken verhogen en een strikte scheiding tussen zakenbanken en consumentenbanken maken. SP wil een nationale spaar- en betaalbank maken. De ChristenUnie wil dat de financiële sector weer een toonbeeld van degelijkheid wordt. Bonussen horen in de financiële sector niet thuis, stelt de Partij voor de Dieren.

Wat er uitkomt van deze ronkende partijplannen, is natuurlijk afhankelijk van de verkiezingsuitslag, de formatie en welke punten partijen coûte que coûte in het regeringsakkoord willen hebben. Maar mogelijk geven de programma’s toch wat houvast in het stemhokje. Meer informatie is beschikbaar via Accountant.nl.

CDA had meeste integriteitsaffaires

In 2020 voerde het CDA met tien integriteitsaffaires de Politieke Integriteitsindex aan. De christendemocraten kwamen vooral in Limburg in de problemen, maar ook de affaire rondom het huwelijk van minister Grapperhaus speelde mee. Voor het eerst sinds de integriteitsproblemen van politici objectief worden bijgehouden, staat de VVD niet bovenaan de lijst. De liberalen kwamen in 2020 met drie integriteitsschendingen in het nieuws, Forum voor Democratie telde er vier.

De index, sinds 2013 bijgehouden door de VU en de Erasmus Universiteit, werd begin februari gepubliceerd in de Volkskrant.

Accountants op kandidatenlijst

Het is even scrollen naar onderen op het reusachtige stemformulier voor deze Tweede Kamerverkiezingen, maar er staan ook twee accountants op de kandidatenlijsten. Bij D66 staat Ojanne de Vries-Chang RA op plek nummer 40. En bij de ChristenUnie is kandidaat nummer 30 Arend Palland RA, nu senior manager bij KPMG.

Daarnaast tellen de kandidatenlijsten enkele registercontrollers, diverse consultants en ook een bestuurslid van een middelgroot accountantskantoor.

Ronald Bruins is journalist.